Weikesſed ehhitamisſe-kiwwid.

Laul 51, 20. 102, 14—17. Jeſ. 49, 16. 17.

1 Moſ. ram. 3, 17—19. Luk. 15, 4—7.

7. Te käik läbbi öhhu.

Rija-linnas, 1884.

Te käik läbbi öhhu.

Önsad on armolisſed, ſeſt nemmad peawad armo ſama. Matt. 5, 7.

Jubba on ennam kui kolmſadda aastat mödas, ſel aial ellas Steiermargi ma-kōnnas Marburgi linnas noor puſep ja teggi omma töplatſil wirgaste töed. Sedda meeſt nimmetadi Peter Predenigg. Temma olli üks möiſtlik ja oſſaw meister, erk ja kärme ommas ammetis. Alles lühhikesſe aia eeſt olli ta ennaſt abbiellusſe annud. Temma abbikaſa olli üsna waene, agga öiglane tüttarlaps olnud, ei olle temmale ka ühtegi kulda egga höbbedat ühhes tonud. Agga temmal olli üks wagga ja Ummala kartlik südda, ja ſe on ning jääb ka töeks, mis tark Salomon ütleb: „Wagga naene on ennam, kui kallid perlid.“ Kui ka meister Predeniggi majas paljo rikkuſt leida ei olnud, ſiiski ellas ſeäl ön ja rahho. Mollemad abbiello rahwas ollid Ummala kartlikkud, ja nenda ei pudunud neil ka taewa önnistus. Wirgul puſeppal olli töed allati üllearro. Keik koddanikkud wöiſid temma ſanna peale lota, ja tulliwad keigis asjus temma käeſt nou küſſima. Ja nenda olli temmal omma abbikaſaga ſiit ſadik iggapäwaſt leiba olnud.

Agga tännapääw ſeiſis ta murrelikko nänga ja süggawas möttes omma töplatſi peal. Aastal 1530

ei olnud Steiermargi makonnas leikus suur. Sepärast olli ka ello ülles piddaminne wägga raske. Meister Predenigg teggi hommikust öhtuni palle higgi sees tööd, nenda, et se tal üsna happuks läks. Agga siiski ei läinud asjad mitte eddasi. Mis temma tenis, se läks weikesse maja piddamisse eest kohhe wälja. Ja kui temmal ka mönni kord weike summake järrele jäi, siis läks se ühhe ehk teise maja asja ostmisse eest wälja, nenda, et temmal mitte ühte krossi majasse ei jänud. Praego selle asja ülle möeldes astub temma jure üks hantwergisell ja küsib:

„Meistri herra, kas teil ei olle mitte abbi tarwis?“ Predenigg pöris ennast ruttu ümber, tännas lahkelt terwise eest ja panni selli liggemalt tähhele. Ta olli üks Ungrumaa-mees, mis temma näust ja räkimisest tunda olli. Agga temma rided ollid wägga nartsakad, nenda, et ta meistril mitte mele järrele ei olnud. Ta ütles sellepärrast temmale: „Sul ei olle korrapärralisst rideidki seljas, ka ei olle sul pölle egga kirwest. Kuidas wöin ma siis tööd sinno kätte uskuda, ja kuidas tahhad sa mind tö jures aitada?“

„Ärge wadake minno löhki kistud riete peäle, meister!“ ütles sell. „Türgi röövli salgad said mind kord wangi wötta ja orjaks wia. Nad on minno issa ja emma, wenna ja öe surnuks lönud, ja meie ello majad ärra pölletanud. Kust piddin ma Ummala armust lahti peäsnud orri siis kohhe head rided ja töö riistad wötma? Jubba kolm näddalat ollen ma möda maad ümber jooksnud ja tööd otsinud; agga ükski meister ei tahha mind omma ammetisse

wõtta. Kerjaminne ja laiskleminne on mulle süddame walluks. Wõtke mind mõnneks päwaks prowi peale, armas meistri herra, antke mulle tööd ja teie sate nähha, et ma teile mitte kurwastussels ei olle!" Meister watas selli prowides tük aega. Sellel olle wagga, tru ja õiglane näggo, se olli temmal mele järrele. Temma ütles siis lühhikesse järrele mõtlemisse järrele: „Mis so nimmi on?"

„Anton Wenski," ütles sell.

„Hea kül, ma tahhan sind kord prowida," ütles Predenigg. „Seal on kirwes, wõtta sedda ja aita mind selle palgi jures!" Ruttu wiskas ta omma reisi pauna mahha ja hakkas kermeste tõ kallale. Tõ läks temma käes hästi korda. Kui meistri abbikasa meistrile lõune sõõmist töplatsi peale töi, ei ehmatanud ta mitte wähhe, üht selli temma jurest leidwat. Ta olli kohkund, et tal temma jauks toito ei olnud. „Marie," ütles meister lahkeste, „wõtta paar krossi ja to meile paggari käest üks leib. Muud rooga same üks teisele nenda heaste jaggada, kui wõimalik." Abbikasa teggi nenda, ja ei wältanud kaua, seal istusiwad meister ja sell üks teise kõrwas ja sõiwad maggusaste.

„Ah, armas meister," ütles sell, „ärge ehmatage, et minna ni paljo sõõn! Ma ei olle kahhel päwal ühtegi sõnud ja ollen üsna näljas. Tänno Jummalale, et ma jälle kord toidetud ollen. Nüüd peab ka tõ sedda ruttemalt eddasi minnema." Se peäle wõttis Anton Wenski omma mütsi peast, tännas Jummalat, et Ta tedda jälle kord Omma armuga täitnud olli. Siis hakkas ta ue jõuga tööd teggema.

Meistril läks temma sell tund tunnilt ikka ennam armsamaks. Ta näitis üks Ummala kartlik pois ollewat. Pealegi teggi temma nenda kermest tööd, et meister temma wasto ei sanud. Tööd tehhes ütles ta temmale:

„Wenski, sa olled mo mele järrele ja wöid minno jure jäda. Agga minna ollen noor peale hakkaja, ja ei olle muidugi rikkas. Sa pead mönne näddala ölgede peal maggama, sest minnul ei olle praego ühtegi wodit sinno jauks."

„Se ei tee middagi, armas meister," wastas sell, „minna ollen noor innimenne ja ei olle heaga harjunud." Kui ta weel peale sedda weikest päwa palka nöudis, olli kaup walmis.

Teisel hommikul piddi meister omma selli üksi-päine töplatsile saatma. Se tulli nimmelt selle-pärrast. Linna nouloggu olli kirriko tarwis Gratsi linnas ue kella tellinud. Kella toli, kuhhu ta piddi ülles seätud sama, tahheti meie meistri kätte tehha anda. Predenigg piddi selle pärrast üht tseihnungi ja kulude hinna märamist ülles andma. Koos ollek wältas nenda kaua, et Predenigg alles päwa loja minneku aial töplatsile wöis minna. Temma römuks olli tö, midda ta kahhe mehhe päwaseks tööks olli arwanud, jubba walmis.

„Oi, oi, Wenski, sinna olled pärris nöid," hüdis ta römoga; „minna mötlesin, et meil olleks weel kahhekeste homne pääw siin tööd olnud, agga nüüd olled sa sedda üksi walmis teinud."

Sell naeratas röömſalt, kui ta neid ſannv kulis. „Kui meister mulle üksi päine tööd kätte usſub, ſiis pean ma kaks kord nenda kermeſt teggema. Se on minnule wägga armas, et teie minno töga rahhul ollete!“

Aiad läksid rahhuga möda, meister olli omma ſelliga wägga rahhul, ſeſt et temma ikka nenda wirgaks ja waggaks jäi, kuida ta esſimesſel päwal olli olnud. Näddala lõppul ütles meister omma naeſele: „Armas Jummal on mulle Wenski läbbi üht näggemata warrandust kinkinud. Hoiame ſedda trui poiſi heaste ja ausaste üllewal. Linna noukoggo maksas mulle kella toli teggemisſe peäle head ſummakeſt ette, ſelle rahha eeſt murretſeme meie omma ſellile tubli wodi.“ Naene olli ſellega rahhu, ſeſt et ka temma austas ja armastas ſedda nort meeſt, temma lahke tasſaſe ja Jummala kartlikko mele pärraſt. Wodi ſai ostetud ja ſell maggas ſelle ſees kui monni krahw.

Agga pikk wangi aeg ja ſe hirmus pinaminne, midda temma ſeal on kannatanud, ni kui reiſiminne, kus jures temma weel nälga ja jannu piddi kannatama, heitſid Wenski warsti haige wodi. Siin ſai temma tubli puſeppa ja temma naeſe armaſtuſt ja hallaſtuſt tunda. „Meie peame ja tahhame ſedda puſeppaſelli rawitſeda,“ ütles Predenigg omma naeſele, „kuida ſe ikka risti innimeste kohhus on. Temma teggi omma terwiſe päwades meile usſinaste ja wirgaste tööd, ni ei jätta meie tedda ka temma hädda ſees mahha.“ Abbikaas olli omma mehhega ühhes nous. Temma pöetas haiget keige ſurema

armastusse ja truusšega. Rohhi, midda temmale anti, teggi Illmmala abbiga ka omma jõudu möda parranemisse kallal töö. Mönne näddala pärrast olli wäggewa soja tõbbe jõud murtud, ja meie sell olli parranemisse teel. Tru hing olli selle heategemisse eest wägga tännulik. Saggedaste näggi perrenaene, kui ta selli kambri astus, tedda pallumast ja nutmast. „Ah!“ ütles ta siis, „kui minna teile sedda weel ärratasšuda jõuaksin, mis teie mulle ollete teinud! Agga Taewane Issa saab teile sedda tasšuma, kelle pole minna iggapääw öhkan.“ Nende möttetega töusis temma hommikul ülles ja heitis öhtul maggama.

Pea wöis sell wodist wälja tulla. Temma ei tohtinud weel kohhe tö jure minna, ja temmal olli monnigi kord halle meel, et meister üksi piddi kella toli kallal waewa näggema. Meister agga trööstis tedda ja olli römus. — Temmal olli sel aial suur au teada antud. Linna-koddanikud ollid tedda Marburgi linna noumehheks wallitsenud.

Jubba wöis sell töösse minna, ja omma meistrit tubliste aidata. Kahhekordse usšinusšega teggi ta nüüd sedda töö, mis temma haigusse aial teggemata olli jänud. Kella tool olli walmis. Uus tuggew kõis, kellega kel piddi torni winnatud šama, olli jo kella toli külles kinni pandud. Keik Marburgi lin otas šure römuga sedda päwa, millal uut kella Illmmala anuks piddi lödud šama.

Enne kui nimmetud pääw kätte olli jõudnud, piddi Marburgi lin üht kurwa küllaliste tullemist kuulda šama. Röwi ja söja himmulisšed Türklased ollid

sel aial selle rahwale karristussе witsaks. Nemmad tormasid saggedaste suurte röövli salkadega Ungria ja Steiermargi maa sisse. Teisel aial tormasid nende ratsa mehhed risti rahwa madessе ja muutsiwad neid tullega körweks ümber. Poisid, tüdrukud, mehhed, naesed ja issegi lapsed widi orjadeks. Wannad ja teised selle sarnatsed lõdi surnuks. Linnad ja küllad, kust nad läbbi läksiwad, sütasid nad põllema. Enne kui keiserlikkud soldatid sinna jõudsiwad, olli keik mõda ja waenlassi ei olnud nenda kussagil kuulda egga nähha, muud kui suitsejad prüggi hunnikud ollid järrele jänud.

Kui piri rahwaste jures ütteldi: „Türklased tullewad!“ siis pöggenesid keik, kes wõisid, omma warrandussega metsa. Ühhest kohhast teise saiwad käsud sadetud, et naabritele teada anda ja keisri wägge appi palluda.

Aastal 1530, kui Marburgis parrajaste kirriko kella sisse önnistamisse ülle rägiti, köllas se hirmus sannum: „Türklased tullewad!“ Koddanikud ollid ärra hirmunud ja ärra kohtund. Agga seal ei olnud aega järrele mõelda. Igga üks korjas ommad parremad asjad kokku ja pöggenes liggemasse metsa woi mäe peale, et ainult omma armast ello peästa. Meister Predenigg ütles sel päwal omma abbikasa ja selli wasto: „Peitke, mis teie weel peita wõite! Agga Jlmmala pärrast ärge wiwige mitte kaua, waid ruttake, et teie mäggestikko jõuate. Wenski, sinna kannad minno last ja kaitsed minno abbikasat. Minna pean weel linna noukoggusse minnema ja linna eest hoolt kandma. Siis tullen ma teile järrele,

ni ruttu, kui wöin. Armulinne JUmmal hoidko ja kaitſego teid ja juhhatago meid wimaks jälle kokko!" Nende ſannade peale wöttis ta omma naeſe ja lapſe ümber kaela, andis neile ſuud ja töttas minnema, et kui noumees omma kohhut täita.

Temma naene ja ſell kandſiwad rideb, kangad, padjad ja keik parremad asjad alla keldriſſe, ja kandſiwad kiwwi ja palkiſi ukſe ette, et neid asjo waenlaste eſſimeſſe tormi eeſt kaitſeda.

Kui keik tallitud olli, ſiis tahtſiwad nad linnaſt liggemaſſe mäggeſtikko pöggeneda. Agga, — oh, nemmad ollid hiljaks jänud! Linna wärrawad ollid jubba kinni pandud: Söjarides ehhitud koddanikud ruttaſid jo Gratſeri wärrawatte pole, kus ſuur kärra ja püſſi laſkminne kulutas, et waenlaſſed jubba ſeäl ollid. Kahwatand ſeiſis noor naeste rahwas wärrawa ees weike laps kätte peal. Temma watas abbiotſiwa ſilmadega ſelli peäle, kes issegi nouta ja jöuta ſeiſis.

„Meil on ot käes" hüdis ta hirmuga, „keik on möda! Minna ja minna laps langeme waenlaſte kätte! Armas Wenski, aita meid, JUmmala pärraſt, aita meid!"

Tru ſell watas wallo ja palwega taewa pole öhhates. Se olli kui olleks temma naeste rahwale üttelda tahtnud: „Meie abbi tulleb JUmmala käeſt, kes taewa ja ma on lonud!" Selle jures langeſid temma ſilmad torni peale, kus nemmad meiſtriga kella toli ollid teinud. Äkkitſelt lendas tal üks mötte läbbi waimo. „Sinna ülles peame meie töttama," ütles ta. „Olleme meie tornis, ſiis olleme peidetud!

Türklastel ei olle töeste nenda paljo aega, meid senna otsima tulla, sest pea sawad jo keiserlikkud soldatid tullema." Naene tundis ärra, et Wenski keige parremat nou olli andnud. Mollemad töttasid nenda ruttu kui woisid kirriko pole. Kirriko uksed ollid lahti. Nüüd töttasid nad kitsa ja pimmeda treppide peal üllesse. Wimaks jöudsid nad nenda kõrgele torni, kus reddelid peale hakkasid. „Andke laps minno kätte!" ütles sell, kui ta näggi sedda koormat waese emmale raskeks minnewad. Sedda wisi saiwad nad üllesse kella toli jure. Siin ollid nemmad esimessel silmapilgul warjul. Agga waene naene olli sure hirmo ja ahhastusse pärrast nenda nörgaks läinud, et ta ei woinud omma käsi egga jalgo ligutada. Kui ta olli wähhe puhkanud, andis Wenski lapse temma kätte, kedda ta köwaste omma süddant wasto piggistas, ja astus torni lugi äre, et linna peäle alla ja seäl mässawa wöitlemisse peäle wadata.

Marburgi wahwad koddanikud panniwad Gratseri wärrawatte jures ütlemata julgussega waenlaste wasto, agga nende hulk näitas wihhaste waenlaste wasto pissuke ollewat. Ehk kül paljo Türklasi langes, siiski tormasid ued salgud weikesse kokko-sullanud hulgakesse wasto. Kurjad waenlased ollid üht tündrid püssirohtu wärrawatte olla pannud ja polema sütanud, nenda kargasid wärrawad surel pragginal ja mürrinal purruks. Nüüd olli ka wiimne wasto panneminne otsas, ja wahwad linna koddanikud jooksid laiale, et wihhaste waenlaste eest ärra pöggeneda. Türklaste söakissa ning mahhalöbud meeste ja naeste ägga-

minne kõllas hirmsaste meie trui selli kõrwadesse üllesse torni. Temma näggi kolledat risumist ja ärrahukkamist, mis nüüd al linnaulitsatte peäl Türklaste läbbi sündis. Jällestus tulli temma peale sedda nähhes. Wimaks näggi temma, kuidas üks salk Türklasi kirriko pole jookſid. Ta kohhus ärra, mitte isse enneſe, waid meistri naese ja lapse pärrast, kedda se temma hole alla olli uskunud.

„Kuidas on asjad al linnas?“ küsſis naene hirmoga.

„Kurjad kül!“ wastas Wenski, „Türklased on linnas, röwiwad ja risuwad, mis wõiwad. Taewane Issa hoidko ja kaitsego meid, et nemmad ka sia ülles ei tulle!“

„Oh, minno armas mees!“ ütles naene, „keigewäggewam JUmmal hoidko ja kaitsego minno armast meest ja lapse issa!“

Järsko tõusis ulitsate peal uus kärra. Türklased ollid wist teada sanud, et keiserlik wäggi tullemas olli. Nad koggosid ennast kokko ja panniwad omma sagiga rutto minnema. Enne ollid nad agga kirriko liggidal mitto maja põllema pannud. Sured tulle londid tõusiwad mügginal maja kattusseſt wälja ja Wenski ehmatas, seſt ka torni külles olli jubba tulli näha.

„Torn põlleb!“ hüdis ehmatand naene. „Nüüd peame siin üllewal ellawalt ärra põllema.“

„Meie ei heida weel lotust ärra,“ tröõstis Wenski. Selle peale tulli temmale jõud jällegi taggasi. Ta astus alla pole ja näggi omma ehmatusseks, et ka treppid põlleſid. Sedda teed, mis

nad ülles ollid tulnud, ei wöinud nad ennam taggasi. Mis piddid nad teggema?!

Sell langes pölwili ja öhkas Jlmmala pole, sest Temma üksnes wöis weel aitada. Siis wöttis ta köwwa köie, kellega kel piddi ülles tommatud sama, ta laskis tedda lugist wälja, mis kunni maani ullatas. Mönne päwa eest olli ta üllewal kellatoli külge köwaste kinni seutud ja se olli neile weel wiimane te, kedda möda nad ennast wöisid tulle surmast peästa.

Sell pallus weel kord Jlmmala pole ja ütles: „Tulge ruttu, wötke laps pahhema kaenlasse ja parrema käega hakkake minno ümber kaela. Olge murreta ja julge! Kui teie kardate, siis piggistage silmad kinni. Ehk lähheb weel keik heaste. Käskige ka last mind ümber kaela kinni wötta. Keigewäggewam Jlmmal olgo meiega!"

Naene täitis, mis sell käskis. Nenda hakkas hirmus tekäik peale. Sell toetas ommad jallad wasto müri ja laskis nenda ette waatlikkult köit möda alla pole. Jnnimessed al ulitsate peal, sedda julget tükki nähhes pannid käed kokko ja töstsiwad öhkamist Jlmmala pole, et Temma sedda tööd önnistaks. Siis agga töiwad nad hulga wodipadjo sinna ja seadsiwad neid nenda ülles, et kui önnetumad peaksid kukkuma, mitte suurt önnetust ei saaks. Nad tulliwad ikka ennam ja ennam allapole. Agga wimaks hüdis wahwa sell nödraks minnes:

„Keik on mödas, minna ennam ei wöi!" Werri jookšis temma kätteſt möda köit maha. Selle raske kowrma all, mis temmal kanda olli, olli temmä kätte

lihha lude pealt lahti kistud. Temmal ei olnud ennam joudu ennast ja teisi kinni hoida. Al kuuldi ja moisteti temma räkimist. „Armas Wenski, kannatage nüüd weel kaks minnutit wälja!“ ütteldi temmale alt. Ta hoidis weel wimaseft jouft. Selsammal silmapilgul tulli meister Predenigg sinna ja näggi sedda kurwa luggu. Ta kukkus ahhastusse pärrast ilma jouta mahha. Kirriko kustutamisseks todi pitkad reddelid sinna ja pandi torni seina najale püsti. Kunni ta wiimseft jouft kinni hoidis, saiwad poolsurnud naene ja laps temma kaela ümbert ärra wõetud ja ka temma isse reddelit möda mahha kantud. Se hirmus torni söit olli JUmmala armo läbbi korda läinud! Keik kolm ollid surmast peästetud. Naene ja laps parranesid pea, agga wahwa Wenski piddi paljo aega hirmsa wallu käes haigusse wodis ollema. Predenigg ja temma perrenaene ei wõinud millaski ärra unnustada, mis temma neile olli teinud. JUmmala kartlik sell ei tahtnud millaski innimeste kitust kuulda. Kui ükskord Predenigg tedda teiste ees kitis, ütles ta: „Minna tännan JUmmalat, et Temma tahtmisse järrele mul on korda läinud, üht jaggo teie hea teggemisteft teile ärra tassuda!“

Se olli imme, et temma mustad juukseb selle tunni järrele ollid walgeks läinud, ehk temma kül alles kaks kümmend wiis aastat wanna olli. Ja need hallid juukseb ollid temmale mällestusse tähheks selle hirmsa torni söidu ja JUmmala immelikko abbi peäle ello otsani jänud. Tulli sai linnas mönne päwaga üsna ärra kustutud. Kahjo, mis

ta olli teinud, sai sellel suwel ja süggisel ärra parrandatud. Keiserlik sõa wäggi olli sel korral õigel aial appi joudnud. Nad ollid Türklassi kätte sanud ja kanges lahhingis neid täieste ärrawõitnud. Suur jaggu waenlassi ollid sõa platsile surnult mahha jänud, teised agga pakko pannud. Saak, mis nad Marburgi linnast ja külladest risunud ollid, sai õnnelikkult taggasi wõetud.

Ni ollid linna koddanikud jälle rõmustud ja tröösstitud. — Mardi päwal 11. Nowembril 1530 aastal sai uus kel sure rõmuga terretud. Ta sai kirriko ees platsi peal piiskopist õnnistud ja ristitud. Siis sai ta selle samma kõiega, mis mõda Wenski omma meistri naest ja last peästnud olli, torni ülles tommatud. Kui ta esimest korda lõdud sai, siis langes keik rahwas põlwili mahha ja tännas Jummalat, kes sedda linna hirmsa Türklaste käest olli peästnud. Selle peale laulis keik koggudus tänno ja kitusse laulo ärra Peästjale.

Rahwas seati rongi. Marburgi linna puseppad astusiwad ette, kelle seas ka meister Predenigg keige ees otsas seisis. Pallawa tänno silma-pissaratega andis ta omma selli Anton Wenski kätte ühhe kirja, kus sees olli tähhentud, et temma on ilma ühhegi maksuta meistriks tõstetud. Agga selleşt ei olnud weel küllalt, ka Marburgi linna üllem purmeister astus temma ette ja andis paljo ausa sannadega temmale ühhe kirja, kus sees seisis, et temma ilma maksuta Marburgi linna koddanikuks on sanud.

Noor, tubli meister seisis nüüd keikide ees teadmata, mis temmaga õiete olli sündinud. Pissarad jookşid

temmal möda palgid mahha. Predenigg hakkas temma ümber kael ja ütles: „Mo wend, ärra lahko mitte minnuft! Sinna olled minno naeft ja laft peäftnud Keigewäggewama abbi läbbi! Jäme nüüd ka üks teife jure kunni ello otfani!“ Tük aega hoidfid neid pallawa armastusfega teine teift kaela ümbert kinni. Keik rahwas agga öiskas römo öiskamisfega ja hüdis järrestikko: „Wapper koddanik ja meister Anton Wenski ellago!“

Wenski ei olle ka Predeniggift lahkunud, ka mitte fiis, kui temma ommale naefe wöttis. Mollemad perrekonnad ellafid ühhes majas, föiwad ühhe laua jures ja trööstifid üks teift kurwastusfe päiwil. Ka nende naefed ellafid rahhul ja armastusfes teine teifega. Ilmmala önnistus olli ja jäi mollema perrekondadega. Seft kes Ilmmalat kardawad, Tedda otfiwad ja armastawad, neil ei pudo ühtegi head, Laul. 34, 10. 11., ja need pärriwad wimaks ello kroni, Jakob. 1, 12.

Et minno Issa olled ja, Ei sinno laps ja aitmata, Sul on üks Issa meel. Seft muld ja pörm fiin ollen ma, Ei kustki Ma peal römo ja.

2. Ei sanud hukka Daniel! Kui heideti löukoertele. Üks ingel hoidis fiis, Ei tedda murtud nende wäeft, Waid peafis terwelt nende käeft.

3. Egipti Josep sadeti, Ka wangis pärrast peeti, Et kartis Jummalat, Sai wangis sureks issandaks Ja souwõssa toitiaks.

4. Ka peästis Jummal wäggewast Kolm meest sealt tulleahjo seest. Üks ingel kelas seal. Et tulli ei wõind põlleta, Ei juukse karwa kõrweta.

5. Ni rikkas olled Jummal töest, Kui olled olnud iggawest, So peale lodan ma. Oh, anna rikkust hingele, Siis minnul on keik rohkeste!

6. Sind tännan, KRistus, süddamest, Et olled teada annud sest Mull' omma sanna sees; Oh, anna ussu kinnitust Ja minno hingel' õnnistust!

7. Au, kitus olgo iggawest, So sure helde armo eest. Ma pallun süddamest, Oh, ärra jätta mahha mind, Et taewas saaksin nähha Sind!

Tsensuri pooleşt lubatud. Tartus, 19. Mai k. p. 1884.
Trükkitud Mülleri trükikojas, Rias, Herderiplats Nr. 2.

AR1-08-00896

Ja teid ennast ehhitakse ka ülles kui ellawad kiwwid waimolikkuks koiaks ja pühhaks preestri ammetiks. 1 Petr. 2, 5.

Joann. ilm. ram. 3, 20.

Minna ollen winapu, teie winapu oksad; kes Minno sisse jääb, ja Minna temma sisse, sekannab paljo wilja. Joann. 15, 5.